

NTNU	Sjekkliste for risikogjennomgang før lasere/lasersystemer tas i bruk	Utarbeidet av	Nummer	Dato	
		HMS-avd.	HMSRV-34/02	15.02.2013	
HMS		Godkjent av	side	Erstatter	
		Rektor	1 av 6	01.12.2006	

Før klasse 3B og 4 installeres og tas i bruk, skal det gjennomføres en vurdering av sikkerhet rundt systemet for brukere, annet personell i nærområdet, bygningsmasse, ytre miljø (f.eks. ved bruk av farlige gasser) mm. For lasere klasse 1M, 2M og 3R må det avklares om samme vurdering er påkrevd, da også disse i enkelte sammenhenger kan medføre vesentlig risiko for skade. Lokal strålevernskoordinator bør delta i denne vurderingen.

Denne sjekklisten er ment å være et hjelpemiddel ved vurdering av risiko og iverksetting av nødvendige sikkerhetstiltak. Listen er ikke uttømmende. Se også [§16-1](#) i Forskrift om utførelse av arbeid.

Dato: _____ Underskrifter: _____

Sjekkpunkter	Oppfølging	Ansvarlig for oppfølging	Tidsfrist
Ansvar og drift <ul style="list-style-type: none"> Hvem er instrumentansvarlig? Hvem er lokal strålevernskoordinator? Hvem skal være driftsoperatører? Hvem er romansvarlig? Ved samdrift med andre (f.eks. SINTEF og St. Olav), hvem er hovedansvarlig for HMS? 			
Opplæring og informasjon <ul style="list-style-type: none"> Opplæring, kreves spesiell kompetanse? Hvem skal gi opplæring? Spesielle risikomomenter pga. ukyndige brukere? Spesielle risikomomenter pga. brukere i særlig følsomme risikogrupper? Samtidig bruk av flere kunstig optiske strålekilder? 			

NTNU	Sjekkliste for risikogjennomgang før lasere/lasersystemer tas i bruk	Utarbeidet av	Nummer	Dato	
		HMS-avd.	HMSRV-34/02	15.02.2013	
HMS		Godkjent av	side	Erstatter	
		Rektor	2 av 6	01.12.2006	

Sjekkpunkter	Oppfølging	Ansvarlig for oppfølging	Tidsfrist
Opplæring og informasjon fortsatt <ul style="list-style-type: none"> • Riktig bruk og vedlikehold av verneutstyr • Informasjon til andre i nærområdet • Behov for beredskapsøvelser? 			
Rutiner og prosedyrer <ul style="list-style-type: none"> • Oppstart, drift og avstengning • Nødsituasjoner/beredskap • Hvem skal varsles ved alarm og hvordan? Hvordan varsle andre i nærheten? • Flytting/utlån • Jobbe-alene-arbeid 			
Dokumentasjon <ul style="list-style-type: none"> • Loggføring • Varsling av lokal og sentral strålevernskoordinator? • Informasjonsperm, se pkt. 7.3 i retn.linjen. Eksisterer det en/lage ny? • Evt. grundigere risikovurderinger 			
Lokalitet <ul style="list-style-type: none"> • Er rommet egnet til laseren? • Påvirkes nærliggende virksomhet? • Påvirker nærliggende virksomhet denne laseren? • Eiendoms- og ansvarsforhold for rom og utstyr 			

NTNU	Sjekkliste for risikogjennomgang før lasere/lasersystemer tas i bruk	Utarbeidet av	Nummer	Dato	
		HMS-avd.	HMSRV-34/02	15.02.2013	
HMS		Godkjent av	side	Erstatter	
		Rektor	3 av 6	01.12.2006	

Sjekkpunkter	Oppfølging	Ansvarlig for oppfølging	Tidsfrist
Lokalitet fortsatt <ul style="list-style-type: none"> • Er det god nok rombelysning ved arbeid med laserbriller på • Spesielle behov mht. teknisk infrastruktur? <i>Kontakt Driftsavdelingen</i> • Renhold – spesielle forholdsregler? <i>Kontakt Driftsavdelingen, seksjon for drift og logistikk – renhold.</i> 			
Sikkerhet <ul style="list-style-type: none"> • Spesielle risikomomenter? • Adgangskontroll? • Avskjerming: Dører, vinduer, rundt apparatur, ved innganger osv., skjermingsmaterialet må tåle strålingen • Nøkkelfunksjon for laseren, evt. oppbevaring • Strålingsmålere tilgjengelig? • Fluorescerende skjermer for synliggjøring av UV og IR 			
Merking/skilting <ul style="list-style-type: none"> • Lys- eller lydsignal ved aktiv laser • Sikkerhetsbrytere på dører eller andre steder? • Laserfareskilt utenfor inngangspartier • God nok informasjon på romkort? • Laserfaremerking ved hver stråleutgang • Informasjonsmerking på laseren (klassifisering, bølgelengder, effekt, etc.) 			

NTNU	Sjekkliste for risikogjennomgang før lasere/lasersystemer tas i bruk	Utarbeidet av	Nummer	Dato	
		HMS-avd.	HMSRV-34/02	15.02.2013	
HMS		Godkjent av	side	Erstatter	
		Rektor	4 av 6	01.12.2006	

Sjekkpunkter	Oppfølging	Ansvarlig for oppfølging	Tidsfrist
Merking/skilting fortsatt <ul style="list-style-type: none"> • Merking på deler/innkapsling og fare ved åpning/fjerning • Merking på norsk • Er det behov for apparaturkort? 			
Personlig verneutstyr <ul style="list-style-type: none"> • Laserbriller tilpasset strålingen, tilstrekkelig antall briller • Behov for opplinjeringsbriller? • Er det behov for laserbrille oppbevart utenfor strålingssonen (f.eks. for nødsituasjoner)? • Eksisterende briller? - Slitasje, svakheter (brennmerker), alder, merking • Ved klasse 4-lasere: <ul style="list-style-type: none"> ○ Klær ikke lettantennelige/brennbare ○ Beskyttelse av hud nødvendig? Laservisir, hansker 			
Strålegang <ul style="list-style-type: none"> • Laser og optiske komponenter fastmontert • Kontrollerbar finjustering av komponenter i strålegang • Går strålegangen utenom vanlig øyehøyde? • Går strålegangen kun horisontalt? • Minst mulig retningsendringer og lengde for strålen • Tåler de optiske komponentene strålingseffekten? • Brukes optisk betrakningsutstyr (kikkert, lupe, mikroskop) mot strålegangen? 			

NTNU	Sjekkliste for risikogjennomgang før lasere/lasersystemer tas i bruk	Utarbeidet av	Nummer	Dato	
		HMS-avd.	HMSRV-34/02	15.02.2013	
HMS		Godkjent av	side	Erstatter	
		Rektor	5 av 6	01.12.2006	

Sjekkpunkter	Oppfølging	Ansvarlig for oppfølging	Tidsfrist
Strålegang fortsatt <ul style="list-style-type: none"> • Strålegang over ferdselsvei; avstenging, merking • Mest mulig innkapsling av strålegang. Innkapsling godt festet • Strålegang forsvarlig terminert 			
Sekundære faremomenter <ul style="list-style-type: none"> • Spenningsforsyning; høyspenning, jording, koblinger • Vannkjøling: slanger og slangeklemmer ok. Lekkasje fare • Brannfare i materialer som strålen ved uhell kan treffe • Giftige gasser fra oppvarming i objekter langs stråleganger eller i målobjekt/terminering? 			
Ved bruk av farlig gass <ul style="list-style-type: none"> • Faremomenter? • Tilfredsstillende avtrekk? • Gassdetektorer med alarm - går til hvem? • Gassmasker? Også utenom rommet for nødsituasjoner? 			
Ved bruk av kjemikalier som kan medføre risiko <ul style="list-style-type: none"> • Bruk av kjemikalier som kan påvirke lysfølsomhet? • Blanding av fargestoff til fargestofflasere (dye laser)? • Oppbevaring av kjemikalier? • Håndtering av brukte kjemikalier? • Avtrekk? 			

NTNU	Sjekkliste for risikogjennomgang før lasere/lasersystemer tas i bruk	Utarbeidet av	Nummer	Dato	
		HMS-avd.	HMSRV-34/02	15.02.2013	
HMS		Godkjent av	side	Erstatter	
		Rektor	6 av 6	01.12.2006	